Gazet - halyqtyń kózi, qulaǵy hám tili

Shet aýdandyq qoǵamdyq-saıası gazeti | Gazet 1937 jyldan bastap shyǵady | beısenbi, 12 aqpan 2026 jyl №06 (11 202)

Конституция жобасы кеңінен талқылануда

АУДАН АКТИВІНІҢ ЖИНАЛЫСЫ ӨТТІ

Ауданымызда жаңа Конституция жобасын қоғамдық талқылау басталды. Осыған байланысты жуырда аудан активі болып өтті.

Актив отырысына аудандық мәслихат депутаттары, мекеме, бөлім басшылары, ауыл, кент әкімдері, қоғамдық ұйымдар мен БАҚ өкілдері, ардагерлер қатысты.

Аудан активін кіріспе сөзбен ашқан аудан әкімі М.Мұхтаров ағымдағы жылдың қаңтар айында өткен Ұлттық құрылтайдың V отырысында Мемлекет басшысы парламенттік реформа бойынша жұмысты қорытындылады, елді саяси жаңғыртудың жаңа кезеңінің және ауқымды конституциялық реформаның басталғаны туралы хабарлағанын атап өтті.

Осыған байланысты 21 қаңтарда Конституциялық комиссия құрылғанын, Конституцияның жаңа редакциясы мемлекеттік басқарудың тиімділігін арттыруға, азаматтардың шешімдер қабылдауға қатысуын кеңейтуге және өңірлердің әлеуметтік-экономикалық дамуы үшін жаңа мүмкіндіктер жасауға бағытталғандығын және алдағы өзгерістер демократиялық институттарды нығайтып, билік органдарының қоғам алдындағы жауапкершілігін арттырады, ауданымыздың дамуына қосымша серпін беретініне сенімдімін, – деді.

Бұдан әрі ашық талқылау барысында жарыссөзге шыққан аудандық мәслихат төрағасы С.Социал “Жаңа конституциялық құндылықтар мен ұлттық тәрбие сабақтастығы” туралы, “Мемлекеттік құндылықтар мен қоғамдық бақылаудың өзара сабақтастығы туралы” аудандық ішкі саясат, мәдениет және тілдерді дамыту бөлімінің басшысы А.Ахметов, сондай-ақ, «Конституцияның жаңа редакциясындағы 7-бап: мемлекеттің зайырлы сипаты және діннің мемлекеттен бөлінуі» тақырыбында Шет ауданы әкімі жанындағы әйелдер істері және демографиялық саясат жөніндегі комиссиының хатшысы Ахметова Гүлшара, «Конституцияның жаңа редакциясындағы адами капиталды дамытудағы ғылым мен білімнің рөлі» тақырыбында Шет ауданы білім бөлімі басшысының міндетін атқарушы Жұмаділова Мөлдір, “Конституциялық жаңашылдықтар мен бизнес ортаның даму перспективалары туралы” «Nova-Цинк» ЖШС-і кәсіпорнының әлеуметтік және әкімшілік сұрақтар бөлімінің басшысы Молыбаев Медет баяндамалар жасап, негізгі заң жобасының басты жаңалықтарымен таныстырды.

Актив жиынын қорытындылаған аудан әкімі бірқатар хаттамалық тапсырмалар берді.

Өз тілшімізден.

Жағымды жаңалық!

ЖАҢА ЖЕДЕЛ ЖӘРДЕМ КӨЛІКТЕРІ БЕРІЛДІ

Президент Қасым-Жомарт Тоқаевтың «Әділетті Қазақстан: заң мен тәртіп, экономикалық өсім, қоғамдық оптимизм» атты Жолдауында айтылған міндеттер аясында денсаулық сақтау жүйесінде ауқымды өзгерістер жүзеге асуда. Халықтың өмір сүру ұзақтығын ұлғайтып, әрбір азаматқа сапалы әрі қолжетімді медициналық көмек көрсетуге, денсаулық сақтау саласын сапалы түрде жаңғыртуға бағытталған. Ауданымыздың бірқатар елді мекендерінде көз тартарлық, сәулетті медициналық пункттердің салынуы, жаңа заманауи медициналық құрал жабдықтармен қамтылуы соның бір айқын дәлелі.

Сейсенбі күні аудандық орталық аурухананың автопаркі 8 бірдей жаңа мамандандырылған автокөлікпен толықты. Салтанатты шарада аудан әкімінің орынбасары Д.Кәрсембаев құттықтау сөз сөйлеп, бұл қадам халықтың денсаулығын нығайту мен жедел көмек сапасын арттырудағы маңызды белес екенін атап өтті.

Салтанатты шарада Ақсу-Аюлы және Ақадыр кенттеріне арнайы заманауи медициналық құралдармен жабдықталған жедел жәрдем көліктерінің кілттері берілсе, санитарлық автокөліктердің кілттері Мойынты, Сәкен Сейфуллин кенттері мен Өспен және Красная Поляна дәрігерлік амбулаторияларына табысталды.

Бұл – әрбір ауыл тұрғыны үшін сапалы әрі жылдам медициналық көмектің қолжетімді болуының кепілі болмақ. Олай болса, ақ халатты абзал жандардың еңбегіне сәттілік, ал жаңа көліктер халық игілігіне ұзағынан қызмет етсін деген тілектеміз!

М.ДӘУЛЕТБЕКҰЛЫ.

Қоғамдық ұйымдарда

ЕСЕП БЕРУ-САЙЛАУ КОНФЕРЕНЦИЯСЫ БОЛЫП ӨТТІ

6 ақпан күні Шет аудандық Ардагерлер кеңесінің есеп беру-сайлау конференциясы болып өтті. Есеп беру-сайлау конференциясына аудандық мәслихат депутаттары, аудандық мекеме, бөлім басшылары, 24 ауылдық округінен ардагерлер кеңесінің төрағалары және әйелдер кеңесінің төрайымы, кеңес мүшелері мен қоғамдық ұйымдар өкілдері қатысты.

Конференция жұмысын аудан әкімі М.Мұхтаров кіріспе сөзбен ашты. Жалпы ауданның әлеуметтік-экономикалық дамуы, қол жеткен жетістіктерге тоқталып өткен аудан әкімі конференция жұмысына сәттілік тіледі.

Бұдан әрі конференцияға төрағалық еткен Шет ауданы Ардагерлер кеңесінің төрағасы Өмірғали Ахмедияұлы Қызылов регламентімен таныстырып, аудандық ардагерлер кеңесінің есепті мерзім ішіндегі жұмысы туралы баяндама жасады.

Жарыссөзге шығып, сөз сөйлеген Қарағанды облысының Құрметті ардагері, Шет ауданының Құрметті азаматы Жұмкин Боранбай Исатайұлы, «Amanat» партиясы Шет аудандық филиалының төрағасы Бауыржан Баданов, Шет аудандық Ақсақалдар алқасының төрағасы Смағұлов Әділ, аудан әкімі жанындағы әйелдер істері және отбасылық демографиялық саясат жөніндегі комиссия хатшысы Ахметова Гүлшара Қамиқызы, Ақадыр кентінің Ардагерлер кеңесінің төрағасы Алпысбаев Серік және Тағылы ауылдық округінің Ардагерлер кеңесінің төрағасы Игенов Балтабай есепті кезеңде ардагерлердің әлеуметтік жағдайын жақсарту, қоғамдық белсенділігін арттыру, жас ұрпақты тәрбиелеу, ұлттық құндылықтарды насихаттау бағытында бірқатар жұмыстар атқарғандығын айтып, аудандық Ардагерлер кеңесінің жыл бойы атқарылған жұмысына оң баға берді.

Конференцияда кеңестің жаңа құрамын сайлау туралы мәселе талқыланып, құрамы 15 адамнан сайланды. Атап айтсақ, Шет аудандық Ардагерлер кеңесінің төрағасы Қызылов Өмірғали, білім саласының ардагері, ақын Амандықұлы Тезекбай, Ақсу-Аюлы ауылдық округі Ардагерлер кеңесінің төрағасы Жуасбаев Қарғажан, аудан әкімі жанындағы әйелдер істері және отбасылық демографиялық саясат жөніндегі комиссия хатшысы, Мәдениет қайраткері Ахметова Гүлшара, Ақсақалдар алқасының төрағасы Смағұлов Әділ, аудандық Қоғамдық кеңес төрағасы Жәнібеков Ертай, Ақадыр кенті Ардагерлер кеңесінің төрағасы Алпысбаев Серік, Шет ауданының Құрметті азаматы, "Құрмет орденінің иегері Жұмкин Боранбай, ауылшаруашылығы саласының Құрметті ардагері Сәрсембеков Қайролла, білім беру саласының үздігі, ұлағатты ұстаз, Шет ауданының Құрметті ардагері Әбдірахманова Манап, Тағылы ауылдық округі Ардагерлер кеңесінің төрағасы Игенов Балтабай, "Жанқұтты би" мешітінің бас имамы Берік қажы Алпысбайұлы және Мойынты кенті Ардагерлер кеңесінің төрағасы Адамбаев Үмбетали, С.Сейфуллин кентінен Ардагерлер кеңесінің төрағасы Жүнісбеков Жұмаш сайланды.

Ал, Шет аудандық Ардагерлер кеңесінің төрағасы болып Қызылов Өмірғали Ахмедияұлы қайта сайланды және төрағаның орынбасары болып Амандықұлы Тезекбай, кеңестің жауапты хатшылығына Жуасбаев Қарғажан сайланды. Сондай-ақ, аудандағы ардагерлердің құқықтары мен заңды мүдделерін қорғауды күшейту, олардың әлеуметтік жағдайын жақсартуға ықпал ету, сондай-ақ, өскелең ұрпаққа патриоттық тәрбие беру мақсатында қаулы қабылданды.

Ардагерлер кеңесінің есеп беру-сайлау конференциясын қорытындылаған аудан әкімі М.Мұхтаров ауданымызда бірқатар маңызды мәселелер шешімін тапқанын, соның ішінде тозығы жеткен электр желілері мемлекет меншігіне қайтарылып, мемлекет тарапынан бөлінген қомақты қаржыға кезең-кезеңімен жөндеу жұмыстары жүргізіліліп жатқандығын атап өтті. Сондай-ақ, ауданымызда 200-ден астам тұрғын үй салынып, көпбалалы және әлеуметтік осал топтағы отбасылар баспанамен қамтылды. Ауыл-аймақтарда таза ауыз су құбырлары жаңартылып, жаңа медициналық пункттер, дене шынықтыру-сауықтыру кешендері бой көтеріп, «Келешек мектеп» бағдарламасы аясында аудан орталығы мен С.Сейфуллин кентінде жаңа мектептер пайдалануға берілді. Бұл нәтижелі көрсеткіштер ғана емес, болашақ ұрпақ үшін құйылған құнды инвестиция деді.

Осынау игі істердің барлығында құрметті ардагерлер Сіздердің ақыл-кеңестеріңіз бен қолдауларыңыз және айрықша азаматтық ұстанымдарыңыз маңызды рөл атқаруда. Қай мәселе болмасын, жергілікті билік пен қараша қауымның арасында алтын көпір болып ауданымыздың өркендеуіне еселі еңбек жасап жүрсіздер.

Бүгінгі жаңа құрамның жасақталуы да жоғарғы сабақтастық пен селкеусіз сенімнің әрі өзара ауызбіршіліктің айғағы екенін айтып, жаңадан сайланған ардагерлер кеңесінің құрамына сәттілік тіледі.

Өз тілшімізден.

Мемлекеттік қызмет - абыройлы міндет

ҚЫЗМЕТТЕ ӨСУ ЖӘНЕ МЕРИТОКРАТИЯ ҚАҒИДАТЫ

Қазіргі заманғы мемлекеттік басқару жүйесінің тиімділігі кадр саясатына тікелей байланысты. Осы тұрғыда мемлекеттік қызметте қызметтік өсуді жетілдіру және меритократия қағидатын дамыту - кәсіби әрі тиімді мемлекеттік аппарат қалыптастырудың маңызды алғышарты. Меритократия кәсібилікке, білімге, қабілетке және адал еңбекке негізделген басқару жүйесін көздейді.

«Меритократия» ұғымы «лайықты билік» мағынасын білдіріп, қызметтік лауазымдарға жеке еңбегі, білімі, тәжірибесі мен кәсіби жетістіктері арқылы қол жеткізуді қамтамасыз етеді. Бұл қағидат мемлекеттік қызметте әділдік пен тең мүмкіндіктерді қалыптастырып, халықтың билікке деген сенімін арттыруға септігін тигізеді.

Мемлекеттік қызметте өсу - бұл қызметшінің кәсіби біліктілігі мен нәтижелі еңбегіне сәйкес жоғары лауазымға тағайындалуы. Ашық және әділ қызметтік өсу жүйесі мемлекеттік аппараттың тұрақтылығы мен тиімділігін арттырып, қызметкерлерді өзін-өзі дамытуға және үздіксіз білім алуға ынталандырады.

Өз кезегінде меритократия қағидатын енгізу кадрларды іріктеу мен ілгерілетуде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін төмендетіп, кәсіби әрі жауапты мамандардың басқару жүйесіне келуіне мүмкіндік береді.

Сонымен қатар, жеке және квазимемлекеттік секторда салалық тәжірибесі бар білікті мамандарды мемлекеттік қызметке тарту арқылы кәсіби аппаратты нығайтудың тиімді жолы болып табылады.

Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері агенттігінің Қарағанды облысы бойынша департаменті меритократия қағидатын сақтау арқылы кәсіби мемлекеттік аппаратты қалыптастыру бағытында жүйелі жұмыстарды жүзеге асыруда.

Мәселен, 2025 жылы Қарағанды облысының жергілікті атқарушы органдарында 167 басшылық лауазымына 87 (52%) мемлекеттік қызметші меритократия қағидаты негізінде ішкі конкурс арқылы тағайындалды.

Ал орталық мемлекеттік органдардың аумақтық бөлімдерінде 98 басшылық лауазымның 45-іне (46 %) осындай тәртіппен тағайындау жүзеге асырылды.

Сондай-ақ, қолданыстағы заңнамаға сәйкес, тоқсан сайын жоғары нәтижелер көрсеткен мемлекеттік қызметшілер конкурстық рәсімдерсіз жоғары лауазымдарға тағайындалу мүмкіндігіне ие.

Қорытындылай келе, мемлекеттік қызметте өсу мен меритократия қағидаты өзара тығыз байланысты. Меритократияға негізделген қызметтік өсу жүйесі кәсіби, әділ және халыққа қызмет ететін мемлекеттік аппарат қалыптастырудың басты шарты болып қала береді.

Д.АБДРАХМАНОВ,
ҚР Мемлекеттік қызмет істері агенттігінің Қарағанды облысы бойынша департаменті басшысының орынбасары.

Медиация

ТАТУЛАСУ - ЖАНЖАЛДАН ШЫҒУДЫҢ ЛАЙЫҚТЫ ЖОЛЫ

Қазақстанда азаматтық дауларды сотсыз және тергеусіз шешу тәсілі ретінде медиация сияқты сот дауларына балама белсенді дамуда. Медиацияның мақсаты - тек дауласушы тараптарды бітістіру ғана емес, сондай-ақ, әлеуметтік ортадағы тыныштықты сақтау, қоғамдағы татулықты орнықтыру, тараптарды алдымен арнамысына жүгіндіріп, мәселені ушықтырмай, ақылмен саралауға тәрбиелеу.

Бұл тұрғыда қол жетілген табыстар баршылық. Медиация дауласушы тараптардың арасындағы қарым-қатынасты анықтау үшін емес, дауласушы тарапты бітімге келтіру үшін қызмет етеді. Медиация барысында тараптар өз қалауы бойынша өздерінің материалдық немесе процессуалдық құқықтарын иеленуге, талаптар мөлшерін ұлғайтуға немесе азайтуға немесе даушардан бас тартуға құқылы. Медиация тараптардың өзара келісімі бойынша қолданылады.

Медиация тәсілі сот ісіндегі тазалықты, әділ төрелікті қамтамасыз етудің бірден-бір жолы. Медиация тараптардың ерікті келісімі бойынша жүзеге асырылатын, олардың өзара қолайлы шешімге қол жеткізу мақсатында медиатордың жәрдемдесуімен тараптар арасындағы дауды реттеу рәсімі. Аталған рәсім бейтарап медиаторды тарту арқылы келісімге келу жолымен уағдаластыру арқылы жүзеге асырылады. Медиатордың қызметін кәсіби негізде кәсіпқой медиатор, ал кәсіби емес негізде қоғамдық медиатор жүзеге асырады.

Негізінен азаматтық істерге қолданылатын медиацияның көздеген мақсаты - тараптардың талаптарын қанағаттандырып, ортақ, екі жаққа тиімді мәмілеге келтіру. Кез-келген шағымда, арызда, талап-арызда талас болады, сол таласты шешу барысында тараптарды бітімгершілікке шақыруды көздейтін заңның тұғыры күн өткен сайын бекіп келеді.

Қазіргі уақытта соттар өндірісіндегі жеке және заңды тұлғалар қатысатын еңбек, отбасылық және өзге де құқықтық қатынастардан туындайтын азаматтық істер, сондай-ақ, онша ауыр емес және ауырлығы орташа қылмыстық істер, отбасы-тұрмыстық қатынастар аясындағы құқыққа қарсы әрекеттер, денсаулыққа қасақана жеңіл зиян келтіру, ұрып-соғу санатындағы әкімшілік құқық бұзушылықтар бойынша медиация рәсімі қолданылуда.

Қазақстан халқы үшін медиация - бірлік пен тұтастық кепілі. Бір сөзбен айтқанда медиацияны кеңінен қолданысқа енгізудің тағы бір тиімділігі - дауласушы тараптар уақыттан да ұтады.

А.МАХИМОВА,
Шет ауданының №2 аудандық сотының судьясы.

Шет аудандық Қоғамдық кеңесінде

КОНСТИТУЦИЯНЫҢ ЖАҢА ЖОБАСЫ ТАЛҚЫЛАНДЫ

Жуырда аудандық Қоғамдық кеңестің Қазақстан Республикасы Конституциясының жаңа жобасын талқылауға арналған отырысы өтті. Отырысқа Қоғамдық кеңес төрағасы Е.Жәнібеков төрағалық етті. Отырысқа Шет аудандық мәслихатының төрағасы С.Социал арнайы келіп қатысты.

Отырыстың басты мәселесі Конституцияның жаңа жобасын таныстыру, оны жан-жақты талқылау, сондай-ақ, қоғам өкілдері тарапынан түскен ұсыныстар мен пікірлерді қарастыруға арналды.

Аудандық мәслихат депутаты Социал Саят тарихи құқықтық дәстүрлермен сабақтастыққа тоқталып, Конституциялық реформалардың ел бірлігі мен әділдікті сақтауға қызмет ететінін атап өтті.

Қоғамдық кеңестің төрағасы Е.Жәнібеков, Қоғамдық кеңес мүшелері О.Сейілбеков, М.Ибрайкин мен А.Абсаматқызы конституциялық реформалардың маңыздылығын атап, жаңа Конституция жобасы әділетті және тиімді мемлекетті қалыптастыруға бағытталғанын, жаңа Ата Заңды мемлекеттік-қоғамдық келісім ретінде бағалап, оның азаматтардың құқықтары мен әлеуметтік жауапкершілігін арттыруға бағытталғанын, сондай-ақ, жаңа Конституцияның білім мен жастар мәселесіне ерекше көңіл бөлетінін, білім саласына тың серпін беретінін және педагогтердің бұл қағидаттарды жүзеге асыруға қатысуы маңызды екенін атап өтті.

Кеңес мүшелері ой пікірлері мен ұсыныстарын саралай келе, Конституциялық реформалардың мәнін тұрғындарға түсіндіруді күшейтуді, ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын барлық елді мекенде ұйымдастыруды, қоғам мүшелерін, жастар мен педагогтарды реформаларды іс жүзінде жүзеге асыруға тартуды және азаматтардың құқықтары мен бостандықтары жөнінде ашық ақпарат беру арқылы қоғам мен билік арасындағы сенімді нығайту керектігі айтылды.

Шет аудандық Қоғамдық кеңес мүшелері Қазақстан Республикасы Конституциясының жаңа жобасын толық қолдайтынын мәлімдеді.

Өз тілшімізден.

Конституция жобасы кеңінен талқылануда

ЖАҢА ЖОБА АУЫЛ ТҰРҒЫНДАРЫМЕН ТАЛҚЫЛАНУДА

Ауыл тұрғындары арасында Конституцияның жаңа жобасын талқылау жалғасып жатыр. Өткен аптада Төменгі Қайрақты және Тағылы ауылдық округтерінде ақпараттық насихат тобы мүшелері жаңа Конституция жобасын талқылау мақсатында тұрғындармен кездесу өткізді.

Кездесулерде аудандық ардагерлер кеңесінің төрағасы Ө.Қызылов, Шет ауданының Құрметті азаматы Боранбай Жұмкин, аудан әкімі жанындағы әйелдер істері және отбасылық демографиялық саясат жөніндегі комиссия хатшысы Гүлшара Ахметова ауыл жұртшылығына жаңа Конституция жобасындағы ұсынылып отырған өзгерістердің маңызын жан-жақты түсіндіріп берді.

Жұртшылықпен болған кездесуден бұрын ақпараттық топ мүшелері Тағылы ауылдық округі әкімдігінде ашылған ардагерлер кеңесінің кабинетімен танысты. Шағын кабинет қабырғаларына ардагерлер кеңесі, жергілікті қоғамдастық, жастар ұйымы, әйелдер кеңесі жайлы, сондай-ақ, ауыл тарихы мен танымдық қажетті ақпараттар ілінген. Ауыл әкімі Санат Әлішев пен Ардагерлер кеңесінің төрағасы Балтабай Игенұлының айтуынша бұл кабинет ардагерлер кеңесі мүшелерінің қаржысына және ауыл әкімдігінің демеушілігімен ашылған.

Ардагерлермен өткен бас қосуда аудандық мәслихаттың бас маманы Бағдат Әбілдин жергілікті қоғамдастықтың өкілеттігі мен жалпы жұмыстары жайлы түсіндірді.

Ардагерлермен осы бас қосуда Шет ауданының Құрметті азаматы Боранбай Жұмкин ақсақал "Болашақ" шаруа қожалығының жетекшісі Бәкіров Мақсат Нұрлыбекұлына "Әділетті Қазақстан" республикалық инновациялық ғылыми орталығының "Мал шаруашылығын дамытуға қосқан айрықша үлесі үшін "Үздік шаруа қожалығы" төсбелгісін және дипломын табыс етті.

"Болашақ" шаруа қожалығы қой өсіретін шаруашылық. Сонымен қатар, жылқы малын асылдандыруда. Мақсат сондай-ақ, жеке арнайы көлігімен "Ақадыр-Қарағанды" бағытында жолаушылар тасымалдаумен де айналысады.

Өз тілшімізден.

Мемлекеттік рәміздер

ҰЛТТЫҚ ИДЕЯНЫҢ КӨРІНІСІ

Елдіктің қалыптасу тірегі әрі әрбір мемлекеттің дамуының ажырамас бір бөлігі - оның мемлекеттік рәміздері. Рәміздер халықтың тарихи жадын, дүниетанымын, рухани құндылықтарын бойына жинақтай отырып, ұлттың өзін-өзі тануына қызмет етеді. Олар мемлекет пен қоғам арасындағы рухани байланысты бекемдейтін маңызды құрал саналады.

Қазіргі кезеңде Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәміздері елдің бетке ұстар айрықша құжаты іспетті. Олар халқымыздың бірегей болмысын, салт-дәстүрін, тарихи сабақтастығын айқындап көрсетеді.

Мемлекеттік Ту, Елтаңба және Әнұран - тәуелсіздік пен егемендіктің нақты бейнесі ғана емес, ұлттық сананың көрінісі. Мемлекеттік билік рәміздері кез келген мемлекеттің негізін құрайтын тұжырымдамамен, яғни ұлттық идеямен тығыз байланыста болуы тиіс.

Ұлттық идея - жасанды түрде қалыптастырылатын ұғым емес, ол халықтың тарихи тәжірибесінен, ортақ құндылықтарынан, өмір салтынан туындайды. Сондықтан рәміздер халықтың ішкі рухани сұранысын, болашаққа деген ортақ мұратын бейнелегенде ғана шынайы мәнге ие болады.

Осы тұрғыдан алғанда, мемлекеттік рәміздер - ұлттың өткені мен бүгіні арасындағы алтын көпір, ал болашаққа бағытталған рухани бағдаршам. Оларды қастерлеу - тарихқа тағзым, елдікке адалдық және ұрпақ алдындағы жауапкершілік.

Рәміздер арқылы ұлттық идея бекемделіп, мемлекеттің тұтастығы мен дамуына берік негіз қаланады.

А.ОМАРОВА,
Нұраталды ауылдық округінің әкім аппаратының бас маманы.

Жүйелі білім - нәтижелі еңбек

ЖЕТІСТІККЕ ЖЕТЕЛЕГЕН БІЛІМ ОРДАСЫ

Аудан орталығындағы Жамбыл Ақылбаев атындағы мектеп-гимназиясы - сапалы білім мен саналы тәрбиені ұштастыра білген, дарынды оқушыларға жол ашқан беделді білім ордаларының бірі. Мектеп шәкірттері жыл сайын республикалық, облыстық білім додаларында топ жарып, оқу орнының мерейін үстем етіп келеді. Бұл жетістіктер - ұжымның бірлескен еңбегі мен жүйелі жұмысының нақты нәтижесі.

Жуырда өткен республикалық «Зерде» ғылыми жобалар байқауында мектеп оқушысы Төлеубай Мүсілім зерттеушілік қабілетін танытып, жүлделі III орын иеленіп, грамотаға ие болды. Жас зерттеуші өз жұмысында тың ой ұсынып, ғылыми ізденіске бейімділігін дәлелдеді. Жетекшісі – білікті ұстаз Ахметжанова Мақпал Амангелдіқызы – шәкіртіне бағыт-бағдар беріп, зерттеу мәдениетін қалыптастыруда үлкен еңбек сіңірді. Бұл жеңіс – табандылық пен ұстаз бен оқушы арасындағы сенімді еңбектің жемісі.

Сонымен қатар, республикалық кезеңге жолдама алып, облыстық кезеңде жеңімпаз атанған «Әбіш оқулары» байқауында мектептің 10-сынып оқу-шысы Беркин Ақмарал шығармашылық жоба бағыты бойынша үздік танылды. Ол өз жұмысында қаламгер мұрасын терең талдап, көркемдік ерекшеліктерін заманауи көзқараспен жеткізе білді. Жетекшісі – Түсіпханова Бану Аманқызы – оқушының шығармашылық ізденісін шыңдап, ғылыми -әдеби талдау жасауына қолдау көрсетті.

Аталған байқауда сахналық қойылым номинациясы бойынша өнер көрсеткен Нұра Нұржан, Амангелді Шыңғыс, Беспаев Айбат, Балтабаев Әлішер, Арқабай Алинұр сынды өнерлі оқушылар жүлделі III орынды иеленді. Олар сахнада кейіпкер бейнесін нанымды сомдап, көркем сөз бен қимыл үйлесімін шебер ұштастырды. Оқушылардың актерлік шеберлігі, сахна мәдениеті, дауыс ырғағы мен образға енуі көрермендер мен қазылар алқасының жоғары бағасына ие болды. Бұл жетістік – мектепте оқушылардың шығармашылық қабілетін дамытуға ерекше мән берілетінінің дәлелі. Оқушылардың жетекшісі Бану Аманқызы өзінің кәсіби шеберлігін тағы бір мәрте дәлелдеді.

Дарынды жастардың тағы бір жарқын жеңісі – облыстық Ілияс оқулары байқауында көрінді. Мектеп оқушысы Саятқызы Ақдидар облыстық кезеңде I орын иеленіп, республикалық кезеңге жолдама алды. Ол «Заманың заң-ғар тұлғасы» номинациясы бойынша дайындаған

бук трейлері арқылы Ілияс Жансүгіров шығармашылығын жаңаша форматта насихаттап, ақын мұрасын цифрлық кеңістікте әсерлі жеткізе білді. Жетекшісі – шығармашыл ұстаз Бөлкенбаева Әйгерім Дәулетиар-қызы – оқушының идеялық ізденісіне бағыт беріп, заманауи технологияны әдебиетпен ұштастыруына жол ашты.

Ілияс Жансүгіров – қазақ поэзиясының құлагері, ұлттық әдебиеттің көрнекті өкілі. Оның терең ойлы, көркем тілді шығармалары жас ұрпақты елін, жерін сүюге, рухани биіктікке тәрбиелейді. Осындай тағылымы мол мұраны жаңа форматта дәріптеп жүрген оқушылардың еңбегі – ұлт руханиятына қосылған үлес.

Аталған байқаулар – жай ғана сайыс емес, жас ұрпақтың білімін, ізденісін, шығармашылығын, сахналық мәдениетін саралайтын маңызды алаң. Мұн-дай білім додалары оқушылардың жан-жақты дамуына, өзін еркін ұстауына, көшбасшылық қабілетінің қалыптасуына үлкен ықпал етеді.

Бүгінгі жетістіктер – жүйелі білім мен нәтижелі еңбектің, білікті ұстаздар мен талапты оқушылардың бірлескен жұмысының жемісі. Жамбыл Ақылбаев атындағы мектеп-гимназиясының ұжымы алдағы уақытта да талай дарынды шәкірт тәрбиелеп, білім көкжиегінде жаңа белестерді бағындыра беретіні сөзсіз. Білім мен өнерді қатар серік еткен жас дарындар мектеп мерейін асырып, ел болашағына сенім ұялата береді.

Алина ШАЙДАРОВА,
Ж.Ақылбаев атындағы мектеп-гимназиясының ағылшын тілі пәнінің мұғалімі.

Танымдық сағат

АТАНЫҢ СӨЗІ - АҚЫЛДЫҢ КӨЗІ

Босаға жалпы білім беретін мектебінің Даналық мектебі аясында жүзеге асатын аталар мектебінің жылдық жоспарына сәйкес, 2-сынып оқушыларының аталарына арнап «Атаның сөзі - ақылдың көзі» тақырыбында танымдық ашық тәрбие сағатын өткіздім. Мектепте іс-тәжірибеден өтуші Ж.Каригулова осы іс шараға зор көмегін көрсетті.

Қоғамда ұлттық тәрбие мен рухани құндылықтарды жаңғырту - бүгінгі күннің басты міндеттерінің бірі. Осы бағытта мектебімізде дәстүрлі түрде ұйымдастырылып келе жатқан «Аталар мектебі» жұмысы - ұрпақтар арасындағы алтын көпірді бекемдеуге арналған тағылымды алаң.

Жуырда өткен Аталар мектебінің кезекті отырысы тәрбиелік мәні жоғары, мазмұны терең іс-шара ретінде ұйымдастырылды. Шараға 2-сынып оқушыларының аталары, мектеп ұстаздары мен оқушылар қатысты.

Кездесудің негізгі мақсаты - жас ұрпаққа ұлттық тәрбие беру, үлкенді құрметтеу, ата-баба салт-дәстүрін дәріптеу және аталардың өмірлік тәжірибесі арқылы өнегелі ой қалыптастыру.

Іс-шара барысында аталар бала тәрбиесіндегі жауапкершілік, отбасындағы әкенің, атаның орны, ұлттық құндылықтардың маңызы туралы ойларын ортаға салды. Өз өмірлерінен алынған өнегелі әңгімелерін айтып, оқушыларға ақыл-кеңес берді. Сонымен қатар, салт-дәстүр, әдеп-ғұрып, ұлттық болмыс туралы мазмұнды сұхбаттар жүргізілді.

Іс-шара барысында қазақ халқының жеті қазынасы туралы кеңінен мағлұмат беріліп, оның тәрбиелік, танымдық мәні түсіндірілді. Сонымен қатар, ат әбзелдерінің түрлері мен атаулары таныстырылып, олардың көшпелі өмірдегі маңызы айтылды.

Аталар жылқы малының жас ерекшеліктері туралы мәлімет беріп, әр жас кезеңінің атауы мен ерекшеліктерін түсіндірді. Бұл мәліметтер оқушылардың ұлттық танымын кеңейтіп, дәстүрлі дүниетанымға деген қызығушылығын арттырды.

Шара барысында ұлттық ойындардың бірі - асықтың тарихы мен тәрбиелік маңызы сөз болды. Асықтың түрлері мен атаулары таныстырылып, оның балаларды ептілікке, дәлдікке, шапшаңдыққа баулудағы рөлі атап өтілді. Сонымен қатар, қамшы және қамшы өрімінің түрлері туралы түсінік беріліп, олардың жасалу ерекшеліктері мен тұрмыстағы маңызы айтылды. Бұл мәліметтер оқушылардың ұлттық қолөнерге деген қызығушылығын арттырды.

Оқушылар аталарға өздерін қызықтырған сұрақтарын қойып, үлкендердің ақ батасын алды.

Кездесу барысында өлеңдер оқылып, ұлттық нақыштағы шағын көріністер көрсетілді. Бұл өз кезегінде жас буынның ұлттық мәдениетке деген қызығушылығын арттыра түсті.

Іс-шараны жандандыра түскен сәттердің бірі - атасы

мен немересінің қатысуымен өткен мақал-мәтелдер жарысы болды. Жарыс барысында ұрпақтар сабақтастығы айқын көрініс тауып, қатысушылар тапқырлық пен білімдерін көрсетті. Бұл бөлім оқушыларға ерекше әсер қалдырып, халық даналығына деген құрметті күшейтті.

Кездесу соңында аталар жас ұрпаққа ақ баталарын беріп, елге адал қызмет ететін, ұлттық құндылықтарды қадірлейтін саналы азамат болып өсуге тілек білдірді. Бата беру сәті іс-шараның тәрбиелік маңызын арттырып, қатысушыларға ерекше рухани әсер сыйлады.

Қорытындылай келе, Аталар мектебінің бұл отырысы - ұлттық құндылықтарды жаңғыртып, ұрпақ сабақтастығын нығайтқан тағылымды шара болды. Мұндай кездесулер жас буынның рухани дамуына оң әсер етіп, ата-ана, мектеп және қоғам арасындағы байланысты күшейтеді.

Аталар мектебі - тек бір реттік іс-шара емес, ол - тәрбиенің өміршең үлгісі. Мұндай кездесулер оқушылардың бойында адамгершілік, патриоттық сезімдерді қалыптастырып, ата-ана мен мектеп, қоғам арасындағы ынтымақтастықты нығайтады.

Қорытындылай келе, Аталар мектебінің жұмысы - ұлттық тәрбиені насихаттаудағы маңызды қадам. Алдағы уақытта да бұл бағыттағы жұмыстар жалғасын тауып, жас ұрпаққа өнеге берер тағылымды кездесулер көбейе бермек.

Гүлнұр СҰЛТАНОВА,
Босаға жалпы білім беретін мектебінің бастауыш сынып мұғалімі.
Босаға ауылы.

Мектеп мерейі

ҰСТАЗ ЖЕТІСТІГІ - МЕКТЕП МӘРТЕБЕСІ

Елімізді өркениетке апарар жолдың бастауында мектеп тұрады. Ал мектептің жүрегі - мұғалім екені даусыз. Оқушыны білімге қызықтырып, өз әлеміне баурап алу үшін ұстазға дариядай терең білім, биік парасаттылық, еңбекқорлық керек. Мектебімізде осындай қабілет пен қасиеттерді бойына сіңіре білген ұстаздар жетерлік. «Ұрпағы білімді халықтың болашағы бұлыңғыр болмайды» дегендей, ұстаздарымыз мағыналы, өнегелі тәрбие мен білім беруде.

2025-2026 оқу жылының I жарты жылдығында Еркіндік жалпы білім беретін мектебінің оқу-тәрбие жоспары бойынша мектеп әкімшілігі тарапынан жүргізілген бақылаудың, бағыт-бағдар берудің нәтижесінде мектеп ұжымы көптеген жетістіктер биігінен көрінді. Атап айтар болсам, аудандық байқаулардың алғашқылары болып дәстүрлі түрде қазақ тілі мен әдебиеті пәнінен ұйымдастырылады.

5-10 сынып оқушылары арасында облыстық ашық «Сәкен оқулары» байқауының «Сәкен шығармалары қол-өнер тілімен» номинациясына 7-сынып оқушысы Аманқұл Медина қатысып, II жүлделі орынға ие болса, «Сәкен жолы: Жаһандық көзқарас пен ұлттық мұрат» - номинациясына 9-сынып оқушысы Жаңбырбай Кәусар қатысқаны үшін сертификат алды. Ұлы ақын Абай Құнанбаевтың 180 жылдығына арналған «Ақыл, Қайрат, Жүректі бірдей ұста» байқауының аудандық кезеңіне қатысушы 6-сынып оқушысы Сембай Нұрасыл II жүлделі орын алса, Міржақып Дулатұлының 140 жылдық мерейтойы аясында "Міржақып әлемі - елдік пен еркіндік өнегесі" атты аудандық шығармашылық байқауға қатысқан 9-сынып оқушысы Жаңбырбай Кәусар III жүлделі орынды қанжығалады. Бұл байқауларға қатысушы оқушыларды дайындаған жетекші, қазақ тілі мен әдебиеті пән мұғалімі М.Капаева.

«Тұлпар мініп, ту ал-ған» облыстық байқаудың аудандық кезеңіне қатысушы 6-сынып оқушылары Амиров Жақсыкелді, Жандәулет Жансұлтан, Тлеубай Айсұлтан және жетекшілері Алғыс хатпен марапатталды.

Осы оқу жылында пән мұғалімдері тарапынан дарынды да қабілетті оқушылармен жүйелі жұмыстар жүргізіліп, айтарлықтай нәтижелерге қол жеткізілді. 9-11-сыныптарға арналған Республикалық пәндер

олимпиадасының аудандық кезеңіне география пәнінен қатысып, I жүлделі орын алған 9-сынып оқушысы Кенжебаев Ерасыл, облыстық байқаудан сертификат алды. 5-6 сынып оқушыларына арналған пәндер олимпиадасының аудандық кезеңіне жаратылыстану пәні бойынша қатысып бірінші орын алған Тілеубай Айсұлтан облыстық байқауға жолдама алды. (Жетекшісі география пәні мұғалімі Амирова Арайлым Айдосқызы). «Жас келсе іске» дегендей, Арайлым Айдосқызы қоғамдық жұмыстарға белсене қатысып отырады. Дәлелі, облыстық "Саламатты ұлттың сәлемі - қазақша" байқауына қатысып, бас жүлдеге ие болса, ҚР Парламентінің Сенаты ұйымдастырған Республикалық "Taldau Run" әйелдер арасында ұйымдастырылған марафоннан бірінші орынды иеленді.

9-11-сыныптарға арналған Республикалық пәндер олимпиадасының аудандық кезеңіне математика пәнінен қатысып, жүлделі бірінші орын алған 10-сынып оқушысы Құтжан Айдос, облыстық байқаудан сертификат алды. (Жетекшісі Төлеубаева Күлсім Құрмашқызы).

5-6 сыныптарға арналған Республикалық пәндер олимпиадасының аудандық кезеңіне қатысқан 6-сынып оқушысы Елеусіз Нариман орыс тілі пәнінен үшінші орын, (жетекшісі Келмағанбетова Актолқын Сағынтайқызы), ағылшын тілі пәнінен қатысушы 5-сынып оқушысы Саматова Әдемі-ай екінші орын алды, (жетекшісі Жансейітова Баян Қалибекқызы).

М.Медиева атындағы 9-11-сынып оқушылары арасында ағылшын тілі пәнінен аудандық олимпиадаға белсене қатысып, үшінші орын алғаны үшін 9-сынып оқушысы Жаңбырбай Кәусар марапатталды. (Жетекшісі ағылшын тілі пән мұғалімі Хасенова Айдана Жұмабайқызы).

Мектеп оқушыларының жоғары деңгейдегі олимпиадалар-ға дайындығын жақсарту және пәні бойынша ерекше қабілетті балаларды анықтау, олимпиада резервін қалыптастыру мақсатында ұйымдастырылған олимпиадаға математика пәнінен 2-4 сынып оқушылары арасында Республикалық «Алтын сақа» олимпиадасының аудандық кезеңіне мектебімізден 6 оқушысы қатысты, екінші, үшінші орындарды иеленді. Олар Рахман Тәуекел, Аманқұл Әділжан, Бақтияр Санжар, Жандәулет Аңсар, Саматов Жантемір, Сембай Ділдә. (Сынып жетекшілері Кешубаева Алмагүл Мекімқызы және Орынбетова Қымбат Шалғынбайқызы).

Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды Ұлттық зерделеу университеті тарих факультетінің Республика күні мен Мемлекеттік егемендік туралы декларацияның 35 жылдығына арналған Қазақстан тарихы пәні бойынша мектеп оқушыларының облыстық «КЛИО-2025» Олимпиадасына белсене қатысқаны үшін 11-сынып оқушысы Темірова Аружан, 10-сынып оқушысы Елеусіз Мирас сертификатпен марапатталды. (Жетекшісі Алькеев Айдос Ағыбайұлы).

Қарағанды облысының ауылдар және қалалар оқушылары

арасындағы спартакиадасына күрес додасына қатысқан 9-сынып оқушысы Жақсылық Әлішер екінші орын, Қабдулла Нұрасыл үшінші орын, Нұрмұқаш Нұрасыл үшінші орынмен марапатталды. (Жетекшісі дене тәрбиесі пәні мұғалімі Шарипов Әнуарбек Мақсұтұлы).

Мектебіміздің математика пәні мұғалімі Байжаханова Әлия Алғабасқызы математика, информатика, физика пәндері мұғалімдерінің ашық республикалық шығармашылық байқауының аудандық кезеңіне қатысып, бірінші орынға ие болып және аудан көлемінде «Мұғалімдерге арналған күрделі есептерді талдап шығару» атты шеберлік сабағымен тәжірибе алмасты.

Ал, химия пәні мұғалімі Тезекбаева Рысты Сейпенқызы «Органикалық химиядан қиындық тудыратын есептерді талдау» тақырыбында облыстық шеберлік сынып және Ақжал негізгі орта мектебінде ұйымдастырылған «Биология, химия пәні бойынша ұлттық құндылыққа негізделген білім беру әдіс-тәсілдері мен жасанды интеллект мүмкіндіктерін ықпалдастыру» атты семинарда «Металдар құймалары» тақырыбында шеберлік сабақ өткізді.

Ағылшын тілі пәні мұғалімі Хасенова Айдана Жұмабайқызы "Interactive games without internet"тақырыпты облыс көлемінде шеберлік сыныбын өткізді.

Білім беру саласындағы ізденісі мен кәсіби шеберлігін танытып, «Әдістемелік вернисаж» республикалық байқауына белсенді қатысып, педагогикалық тәжірибесімен бөліскені үшін қазақ тілі мен әдебиеті пән мұғалімі ретінде өзім Алғыс хатпен марапатталдым.

Осындай уақытпен санаспай, еліне қалтқысыз қызмет етіп, жас ұрпақты бақытқа жетелеп жүрген ұстаздарға толағай табыс, шығармашылық шабыт тілеймін. Мәңгілік елдің ізбасарларын тәрбиелеп жүрген ұлағатты ұстаздар, әрқашанда еңбектеріңіз жансын демекпін.

**Маржан БЕКЕТҚЫЗЫ,
Еркіндік ЖББ мектебінің мұғалімі.
Еркіндік ауылы.**

"Адал азамат" біртұтас тәрбие бағдарламасы

АЛТЫ ЖОБА - ҰЛТ БОЛАШАҒЫНЫҢ БЕРІК НЕГІЗІ

Қазіргі жаһандану жағдайында жас ұрпақты ұлттық құндылықтарға негізделген, жауапкершілігі жоғары, адал азамат етіп тәрбиелеу - қоғам алдындағы маңызды міндеттердің бірі. Осы бағытта еліміздің білім беру ұйымдарында жүзеге асырылып жатқан «Адал азамат» біртұтас тәрбие бағдарламасы тәрбиенің мазмұнын жаңғыртып, оқушылардың тұлғалық дамуына жаңа серпін беруде.

Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев өз сөзінде:«Адал азамат - әділетті қоғамның тірегі. Жауапкершілігі жоғары, еңбекқор әрі саналы ұрпақ қана елді алға бастайды»,-деп атап өткен болатын. Бұл ой «Адал азамат» бағдарламасының негізгі идеялық өзегін айқындайды.

Бағдарлама аясында іске асырылатын алты жоба мектептегі тәрбие жұмысын жүйелі түрде ұйымдастыруға және оқушыларды жан-жақты дамытуға бағытталған. «Қамқор» жобасы оқушыларды мейірімділікке, жанашырлыққа және әлеуметтік жауапкершілікке тәрбиелейді.

Қайырымдылық акциялары мен еріктілік іс-шаралары арқылы жас ұрпақ қоғамға қызмет етудің маңызын терең түсінеді. Бұл жоба бала бойындағы адамгершілік қасиеттерді қалыптастыруда маңызды рөл атқарады. «Еңбегі адал - жас өрен» жобасы адал еңбекке баулу идеясын жүзеге асырады. Оқушылар еңбектің қадірін ұғынып, өз ісіне жауапкершілікпен қарауға үйренеді. Адал еңбекке негізделген тәрбие - болашақта бәсекеге қабілетті, саналы азамат қалыптастырудың басты шарты.Оқушылардың шығармашылық әлеуетін дамытуда «Шабыт» жобасының орны ерекше. Жоба аясында өткізілетін мәдени-шығармашылық іс-шаралар оқушылардың эстетикалық талғамын арттырып, олардың рухани дамуына ықпал етеді.

Шығармашыл тұлға - ойы еркін, көзқарасы кең азамат. «Ұшқыр ой алаңы» жобасы оқушылардың сыни және зияткерлік ойлау қабілеттерін дамытуға бағытталған. Пікірталас пен дебат алаңдары арқылы оқушылар өз ойын ашық жеткізуге, дәлелмен сөйлеуге және өзгенің пікірін құрметтеуге дағдыланады. Бұл - демократиялық қоғамға тән мәдениетті қалыптастырудың тиімді жолы.

Заманауи білім талаптарына сай «SMART BALA» жобасы оқушылардың цифрлық сауаттылығын арттыруды көздейді. Ақпараттық технологияларды тиімді пайдалану, инновациялық ойлау дағдыларын дамыту арқылы оқушылар XXI ғасыр талаптарына бейімделеді. Ал «Балалар кітапханасы» жобасы оқушылардың кітап оқу мәдениетін қалыптастырып, рухани байлығын арттыруға бағытталған. Кітап арқылы бала ой-өрісін кеңейтіп, адамгершілік пен ізгілікке тәрбиеленеді.

Кітап оқитын ұрпақ - ұлттың зияткерлік әлеуетінің кепілі.

Қорытындылай келе, «Адал азамат» біртұтас тәрбие бағдарламасы аясында жүзеге асырылып жатқан алты жобаның кіріктіріле жүргізілуі мектеп оқушыларының рухани-адамгершілік, зияткерлік және әлеуметтік дамуына оң әсер етуде.

Бұл бағдарлама - ел болашағы саналатын жас ұрпақты адалдыққа, еңбекқорлыққа және отансүйгіштікке тәрбиелеудің берік негізі.

**Г.КАЛИЕВА,
директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары.
Ж.Ақылбаев атындағы мектеп-гимназиясы.**

Сақтық шаралары

АЗАМАТТАРДЫҢ ҚАУІПСІЗДІГІ - ОРТАҚ МІНДЕТ

Қоғамдық тамақтану объектілерінде газ баллондарын пайдалануға тыйым салынады. Шет ауданы аумағында азаматтардың өмірі мен денсаулығын қорғау, өрт және техногендік қауіпсіздікті қамтамасыз ету мақсатында қоғамдық тамақтану объектілерінің қызметіне профилактикалық түсіндіру жұмыстары жүргізілуде.

Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес, атап айтқанда «Газ және газбен жабдықтау туралы» Заңына және өрт қауіпсіздігі талаптарына сай, адамдар жаппай жиналатын орындарда, оның ішінде қоғамдық тамақтану объектілерінде сұйытылған газ баллондарын пайдалануға жол берілмейді.

Қауіпсіздік талаптарына сәйкес, қоғамдық тамақтану объектілерінің ас дайындайтын орындарында, келушілерге арналған залдарында, сондай-ақ, олардың астында немесе үстінде газ баллондарын орналастыруға және қолдануға тыйым салынады. Мұндай талаптар өрт шығу, жарылыс қаупінің алдын алу және адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында белгіленген.

Осыған байланысты, қоғамдық тамақтану саласындағы кәсіпкерлерге тағам дайындау процесінде электр энергиясы арқылы жұмыс істейтін жабдықтарды пайдалану қажеттілігі ескертілді.

Аудан аумағында орналасқан қоғамдық тамақтану объектілеріне заң талаптарын сақтау жөнінде түсіндіру жұмыстары жалғасады. Аталған талаптарды орындамау Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жауапкершілікке әкеп соғатынын еске саламыз.

Азаматтардың қауіпсіздігі - ортақ міндет.

«Шет ауданының тұрғын үй инспекция бөлімі» ММ-сі.

ПУБЛИЧНЫЙ ДОГОВОР

на предоставление услуг водоснабжения по с.Аксу-Аюлы Шетского района

Коммунальное государственное предприятие на праве хозяйственного ведения «ШетКоммунСервис», именуемое в дальнейшем «Услугодатель» в лице директора Омаров А.Е действующего на основании Устава с одной стороны и «Потребитель» - владелец жилых помещений, предприятий, учреждений, организаций пользующихся коммунальными услугами, с одной стороны, совместно именуемые «Стороны» заключили настоящий договор о нижеследующем.

1. Предмет договора

1.1. Услугодатель оказывать услуги водоснабжения Потребителю, а Потребитель оплачивать оказанные услуги в порядке, определенном в настоящем договоре.

1.2. При исполнении настоящего договора Услугодатель и Потребитель руководствуются Гражданским кодексом РК, «Правилами предоставления коммунальных услуг», постановлением Правительства РК от 7 декабря 2000 г. № 1822 и другими требованиями директивных актов, документов и другими дополнениями и действующими законодательствами.

1.3. Потребитель ознакамливается с условиями настоящего договора через средства массовой информации и в случае не согласия по определенным пунктам предоставляет Услугодателю разногласий в установленные законные сроки.

2. Учет количества отпущенной питьевой воды и принятых сточных вод.

2.1. Количество питьевой воды, израсходованной Потребителем, определяется по показаниям прибора учета, являющего его собственностью, а при отсутствии - по норме потребления, утвержденным решением акима Карагандинской области № 348 от 26.06.97 г.

3. Права и обязанности сторон.

3.1. Услугодатель обязан:

3.1.1. Обеспечить Потребителя водой соответствующей по качеству и действующему стандарту.

3.1.2. Оказывать услуги Потребителю в необходимом ему количестве при условии своевременной оплаты в параметрах соответствующим гигиеническим требованиям.

3.1.3 Не позднее чем за 10 дней информировать Потребителя об изменениях тарифов на услуги, изменение банковских реквизитов, юридического адреса.

3.1.4. Производить перерасчет платы за не предоставленные услуги в случаях, предусмотренных в правилах пользования коммунальными водопроводом.

3.2. Услугодатель имеет право:

3.2.1. Осуществлять контроль за потреблением воды путем осмотра технического состояния водопроводных систем, инженерного оборудования и приборов учета воды у Потребителя, снимать и фиксировать показания ежемесячно до 25 числа расчетного месяца.

3.2.2. При оплате населением за потребленную воду менее 50 % за месяц водопроводных колонок подлежит демонтажу.

3.3. Потребитель обязан:

3.3.1. Соблюдать требования техники безопасности при пользовании коммунальными услугами.

3.3.2. Обеспечивать доступ представителей Услугодателя для осмотра технического состояния систем водоснабжения, приборов учета и контроля.

3.3.3. В случае выезда из квартиры индивидуального дома произвести расчет за использованные услуги по день выезда. При временном выезде (одного или нескольких) проживающих в квартире лиц, плата за услуги за время отсутствия не взимается при условии подачи заявления и предоставления подтверждающего документа, Все изменения приведшие к перерасчету оплаты, осуществляются с момента подачи заявления Потребителем Услугодателю.

3.3.4. Своевременно в установленные сроки оплачивать предоставленные услуги.

3.3.5. При выходе из строя прибора учета, срыве пломб немедленно сообщить Услугодателю.

3.4. Услугодатель имеет право:

3.4.1. Использовать воду в необходимом количестве при условии своевременной оплаты.

3.4.2. Выставить претензию «Услугодателю» при недополучении услуг и требовать перерасчета оплаты.

3.4.3. Расторгнуть договор в одностороннем порядке при условии уведомления об этом «Услугодателя» и полной оплаты использованных услуг.

4. Порядок и сроки расчетов.

4.1. Оплата за предоставленную воду осуществляется по тарифу, утвержденному приказу Департамента агентства РК по регулированию естественных монополий и защиты конкуренции по Карагандинской области.

4.2. Оплата производится Потребителем ежемесячно за фактически предоставленное количество услуг на основании платежного документа в срок до 25 числа месяца, следующего после расчетного периода, если иное не предусмотрено соглашением сторон. Расчетный период составляет один календарный месяц. На 1 жителя по следующим тарифам:

1. Разбор воды из уличных водопроводных колонок - 255 тенге 02 тиын.

2. Жилые дома с водопроводом, но без канализации- 393 тенге 46 тиын.

3. Жилые дома с водопроводом с канализацией - 491 тенге 83 тиын.

4. По показанию прибора учета воды за 1 м^3 - 182,16 тенге без учета НДС.

5. Для юридических лиц в согласно договора с « Потребителем» - 352 тенге 44 тиын без учета НДС.

6. Для организаций, содержащихся за счет бюджетных средств согласно договора с « Потребителем» - 705 тенге 08 тиын без учета НДС.

4.3. По согласованию сторон допускается внесение предварительной оплаты за потребляемую воду.

4.4. За несвоевременную оплату потребленной воды Потребителю начисляется пеня в размере 1,5 - кратной годовой ставки рефинансирования, установленной Нацбанком РК на день оплаты от суммы подлежащей к оплате, за каждый день просрочки.

4.5. При наличии у Потребителя претензий на качество и количество предоставленных услуг за расчетный месяц оформляется жалоба в период с 20 по 30 число, которая подлежит проверки представителями Услугодателя и при подтверждении производится перерасчет оплаты.

5. Ответственность сторон.

5.1. Услугодатель несет ответственность за ущерб, причиненный по его вине Потребителю. При этом Потребитель обязан принять меры по предотвращению возникновения ущерба и известить Услугодателя о факте причинения ущерба в течении 24 часов с момента возникновения обстоятельств, являющихся причиной возникновения ущерба, для составления двухстороннего акта. Оценка стоимости ущерба производится лицами, имеющими лицензию на право оценки в присутствии представителя Услугодателя и Потребителя. На сумму, признанную сторонами; Услугодатель предоставляет Потребителю воду.

5.2. При неоплате перерасчета по акту в трех дневный срок Услугодатель передает иск в судебные органы для взыскания с Потребителя предъявленной суммы в принудительном порядке и вправе отключить Потребителя от водопроводной сети.

5.3. В случае самовольного подключения Потребителя к водопроводной сети в корыстных целях, Потребитель подлежит к административному штрафу в соответствии со ст. 127 Кодекса РК «Об административных правонарушениях».

5.4. Услугодатель не несет материальной ответственности перед Потребителем за снижение количества и качества предоставляемых услуг по следующим причинам:

- форс - мажор,

- неправомерными действиями Потребителя или посторонних лиц, повреждение ими систем водоснабжения.

5.5.Нарушение Потребителем правил предоставления коммунальных услуг, «Услугодатель» выставляет штрафные санкции за мойку автомашины, набор воды в емкости, водопой скота, летний полив с водопроводных колонок и т.д.

6. Условия ограничения и прекращения предоставления коммунальных услуг.

6.1 Услугодатель вправе, предупредить Потребителя в 3-х дневный срок прекратить полностью и частично подачу ему воды в случаях:

а) отсутствие оплаты в договорные сроки

б) самовольное присоединение к сети

в) нарушение схемы подключения прибора учета

г) не допущение представителей Услугодателя к приборам учета, в случаях ликвидации

д) аварий на водопроводных сетях

е) регистрации не стандартных анализов воды

ж) предписания органов Госстандарта РК

з) прекращения электроснабжения «Поставщиком», стихийных бедствий и крупных аварий, в том числе резкого ухудшения качества воды в источниках

к) необходимости увеличения воды к местам возникновения пожара.

7.Настоящий договор вступает в силу с 1 февраля 2023 г и считается ежегодно продленным, если за месяц до окончания срока не последует заявление одной из сторон об расторжении или об пересмотре настоящего договора

7.1. Согласно п.2 ст.482 ГК РК договор водоснабжения является публичным и будет опубликовано в районной газете «Шет шұғыла» и будут считаться заключенными с момента опубликования.

Директор КГП на ПХВ «ШетКоммунСервис» ОМАРОВ А.Е.

Қоғамдық тыңдаулар

ХАБАРЛАНДЫРУ

«KazGeoMiner» ЖШС Қазақстан Республикасы Қарағанды облысы Шет ауданындағы Нұра учаскесінің алаңында қатты пайдалы қазбаларды барлау жоспары бойынша (04.10.2025 ж. №3688-EL лицензиясы) ықтимал әсерлер туралы есеппен бірге ашық жиналыс түрінде қоғамдық тыңдаулар өткізеді.

Әсер ету аумағы: Қарағанды облысы, Шет ауданы: 1. 48⁰29́00́ 74⁰02́00́ 2. 48⁰29́00́ 74⁰05́00́ 3. 48⁰27́00́ 74⁰05́00́
4. 48⁰27́00́ 74⁰02́00́

Қоғамдық тыңдаулар 2026 жылғы 26 наурызда сағат 11.00-де Қарағанды облысы, Шет ауданы, Кеншоқы ауылдық округі, Нұра ауылы, Мұқанов көшесі, 14 мекенжайындағы әкімдік ғимаратында өтеді.

Онлайн трансляцияға қосылу сипаттамасы:
https://us05web.zoom.us/j/4557636415?pwd =WmNYSSswalRpZjdITEhCM1 pwRmQ yZz09&omn =88437962708 Конференция идентификаторы: 455 763 6415 Қол жеткізу коды: a8Ub79

Қатысушыларды тіркеу жеке куәліктерін көрсету арқылы жүргізіледі.

Жоспарланып отырған қызметтің бастамашысы - «KazGeoMiner» ЖШС, Қазақстан Республикасы, 010000, Астана қ., Есіл ауданы, Мәңгілік Ел даңғылы, 35-үй, 125-пәтер. Тел/факс: +7 776 252 8252, БСН 250340013171. Директор - А.М.Жалимбетов.

Жобалық материалдарды әзірлеуші - «GREEN ecology» ЖК, тел.: +7-701-603-80-56.

Жоба құжаттамасы https://ndbecology.gov.kz/ және ЖАО сайтында https://www.gov.kz/memleket/entities/karaganda-tabigat/press/article/1?lang=ru «Қоғамдық тыңдаулар» бөлімінде орналастырылған.

Жоба материалдары бойынша қосымша ақпаратты мына мекенжай мен телефон арқылы алуға болады: Қазақстан Республикасы, 010000, Астана қ., Есіл ауданы, Мәңгілік Ел даңғылы, 35-үй, 125-пәтер. Тел/факс: +7 776 252 8252.

Ескертулер мен ұсыныстар мына мекенжайға қабылданады:
expertiza.upr_krg@mail.ru, 8 (7212) 56-81-66.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

ТОО «KazGeoMiner» проводит общественные слушания в форме открытого собрания по Плану разведки твердых полезных ископаемых на площади участка Нура в Шетском районе Карагандинской области РК» (Лицензия №3688-EL от 04.10.2025 г.) с Отчетом о возможных воздействиях.

Территория воздействия: Карагандинская область, Шетский район: 1. 48⁰29́00́ 74⁰02́00́ 2. 48⁰29́00́ 74⁰05́00́ 3. 48⁰27́00́ 74⁰05́00́ 4. 48⁰27́00́ 74⁰02́00́

Общественные слушания состоятся 26 марта 2026 года г. в 11.00 часов по адресу Карагандинская область, Шетский район, Кеншокинский с.о., с.Нура, Акимат ул.Муканова - 14.

Описание для подключения к онлайн трансляции https://us05web.zoom.us/j/4557636415?pwd=WmNYSSswalRpZjdITEhCM1 pwRmQyZz09& omn=88437962708 Идентификатор конференции: 455 763 6415, Код доступа: a8Ub79

Регистрация участников производится при предъявлении удостоверений личности.

Инициатор намечаемой деятельности-ТОО «KazGeoMiner», Республика Казахстан, 010000, г. Астана, район Есиль, пр.Мангилик Ел, д.35, кв.125. Тел/факс+7 776 252 8252, БИН 250340013171.

Директор Жалимбетов А.М.

Разработчик проектных материалов ИП «GREEN ecology», тел.: +7-701-603-80-56.

Документация по проекту размещена на https://ndbecology.gov.kz/ и на сайте МИО https://www.gov.kz/memleket/entities/karaganda-tabigat/press/article/1?lang=ru, в разделе «Общественные слушания».

Дополнительную информацию по материалам проекта можно получить по адресу и номеру: Республика Казахстан, 010000, г. Астана, район Есиль, пр.Мангилик Ел, д.35, кв.125. Тел/ факс+7 776 252 8252.

Замечания и предложения принимаются: expertiza.upr_krg@mail.ru, 8 (7212) 56-81-66.

ХАБАРЛАНДЫРУ

«KazGeoMiner» ЖШС Қазақстан Республикасы Қарағанды облысы Шет ауданындағы Нұра учаскесінің алаңында қатты пайдалы қазбаларды барлау жұмыстарын жүргізу кезінде қоршаған ортаға әсер етуге экологиялық рұқсат алу үшін материалдар бойынша (04.10.2025 ж. №3688-EL лицензиясы) ашық жиналыс түрінде қоғамдық тыңдаулар өткізеді (Рұқсат етілетін шығарындылар нормативтері жобасы, Қалдықтарды басқару бағдарламасы, Экологиялық бақылау бағдарламасы, Қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-шаралар жоспары).

Әсер ету аумағы: Қарағанды облысы, Шет ауданы: 1. 48⁰29́00́ 74⁰02́00́ 2. 48⁰29́00́ 74⁰05́00́ 3. 48⁰27́00́ 74⁰05́00́ 4. 48⁰27́00́ 74⁰02́00́

Қоғамдық тыңдаулар 2026 жылғы 26 наурызда сағат 12:00-де Қарағанды облысы, Шет ауданы, Кеңшоқы ауылдық округі, Нұра ауылы, Мұқанов көшесі, 14 мекенжайындағы әкімдік ғимаратында өтеді.

Онлайн трансляцияға қосылу сипаттамасы:
https://us05web.zoom.us/j/4557636415? pwd=WmNYSSswalRpZjdITEhCM1pwRmQyZz09&omn=88437962708 Конференция идентификаторы: 455 763 6415 Қол жеткізу коды: a8Ub79

Қатысушыларды тіркеу жеке куәліктерін көрсету арқылы жүргізіледі.

Жоспарланып отырған қызметтің бастамашысы - «KazGeoMiner» ЖШС, Қазақстан Республикасы, 010000, Астана қ., Есіл ауданы, Мәңгілік Ел даңғылы, 35-үй, 125-пәтер. Тел/факс: +7 776 252 8252, БСН 250340013171.

Директор - Жалимбетов А.М.

Жобалық материалдарды әзірлеуші - «GREEN ecology» ЖК, тел.: +7-701-603-80-56.

Жоба құжаттамасы https://ndbecology.gov.kz/ және ЖАО сайтында https://www.gov.kz/memleket/entities/karaganda-tabigat/press/article/1?lang=ru «Қоғамдық тыңдаулар» бөлімінде орналастырылған.

Жоба материалдары бойынша қосымша ақпаратты мына мекенжай мен телефон арқылы алуға болады: Қазақстан Республикасы, 010000, Астана қ., Есіл ауданы, Мәңгілік Ел даңғылы, 35-үй, 125-пәтер. Тел/факс: +7 776 252 8252.

Ескертулер мен ұсыныстар мына мекенжайға қабылданады:
expertiza.upr_krg@mail.ru, 8 (7212) 56-81-66.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

ТОО «KazGeoMiner» проводит общественные слушания в форме открытого собрания по Материалам для получения экологического разрешения на воздействие при проведении разведки твердых полезных ископаемых на площади участка Нура в Шетском районе Карагандинской области РК» (Лицензия №3688-EL от 04.10.2025 г.) (Проект Нормативов допустимых выбросов, Программа управления отходами, Программа экологического контроля, План мероприятий по охране окружающей среды.)

Территория воздействия: Карагандинская область, Шетский район: 1. 48⁰29́00́ 74⁰02́00́ 2. 48⁰29́00́ 74⁰05́00́ 3. 48⁰27́00́ 74⁰05́00́ 4. 48⁰27́00́ 74⁰02́00́

Общественные слушания состоятся 26 марта 2026 года г. в 12.00 часов по адресу Карагандинская область, Шетский район, Кеншокинский с.о., с.Нура, Акимат ул. Муканова - 14.

Описание для подключения к онлайн трансляции https://us05web.zoom.us/j/4557636415?pwd=WmNYSSswalRpZjdITEhCM1pwRmQyZz09&omn =88437962708 Идентификатор конференции: 455 763 6415, Код доступа: a8Ub79

Регистрация участников производится при предъявлении удостоверений личности.

Инициатор намечаемой деятельности – ТОО «KazGeoMiner», Республика Казахстан, 010000, г. Астана, район Есиль, пр. Мангилик Ел, д.35, кв.125. Тел/ факс+7 776 252 8252, БИН 250340013171. Директор Жалимбетов А.М.

Разработчик проектных материалов ИП «GREEN ecology», тел.: +7-701-603-80-56.

Документация по проекту размещена на https://ndbecology.gov.kz/ и на сайте МИО https://www.gov.kz/memleket/entities/karaganda-tabigat/press/article/1?lang=ru, в разделе «Общественные слушания».

Дополнительную информацию по материалам проекта можно получить по адресу и номеру: Республика Казахстан, 010000, г. Астана, район Есиль, пр.Мангилик Ел, д.35, кв.125. Тел/ факс+7 776 252 8252.

Замечания и предложения принимаются: expertiza.upr_krg@mail.ru, 8 (7212) 56-81-66.

Еске алу

Сыныптасқа деген жарқын естелік

Ободовский Костя біз үшін әрдайым мектеп жылдарының бір бөлшегі болып қала береді - достыққа, күлкіге, шынайы қарым-қатынасқа толы кезеңнің белгісі. Ол жанында жүрген адамға жылулық сыйлай білетін, ақылды, ашық мінезді, нәзік әзілдері бар ерекше жан еді.

Костя адал дос болатын. Артық сөзсіз-ақ, ісімен сенім тудыра алатын. Оған арқа сүйеуге болатын, ол достықты қадірлей білетін. Белсенді, ізденімпаз, айналасындағы адамдарға бейжай қарамайтын. Оның әзілінде ешқашан ауырлық болмады, ал әр ісінен шынайылық сезілетін.

Костяның бойында жауапкершілік пен қарапайымдылық, салмақтылық пен ақжарқын күлкі үйлесім тапқан еді. Ол өмірдің ұсақ-түйегіне қуана білетін, сол қуанышын өзгелерге де дарыта білетін. Біз оны дәл осылай - жарқын жүзді, мейірімді, нағыз адам ретінде есте сақтаймыз.

Костяның аяулы анасы Алла Васильевнаға, бізге неміс тілінен сабақ берген ұстазымызға айрықша құрмет білдіреміз. Ол көптеген шәкірттер үшін кәсібіне адал, жүрегі кең мұғалімнің үлгісі болды. Костяның бойынан да осы тәрбиені, адамға деген сыйластықты, мәдениеттілікті, ішкі тазалықты байқайтынбыз.

Жылдар өтсе де, Костяға деген естелік ұмытылмайтыны анық. Ол біздің әңгімелерімізде, кездесулерімізде, мектептегі ең жылы сәттерді еске алғанда үздіксіз айтылып, есімі мәңгі жүрегімізден өшпейді.

Кейбір адамдар уақыт өтсе де ұмытылмайды. Костя - сондай жандардың бірі.

Аяулы досымызды сағына еске алушылар: **Достары мен сыныптастары.**

Білгенгет маржан

МҰХАММЕД ПАЙҒАМБАР (С.Ғ.С) АЙТҚАН БЕС ӨСИЕТ

Жаманмен дос болма, арыңды сатпа, намысыңды жіберме, арсыздан бата алма, жаман әдетке жолама;

Әділ бол, өзіңе ғана сен, күншіл болма, көпшіл бол, сараңдықтан аулақ жүр;

Шешімді бол, қолыңмен істегеніңді мойныңмен көтер, шыдамды бол, ашуға бой алдырма, үлкенге құрмет көрсет;

Ақымаққа сенбе, жауға иілме, әрқашан сақ жүр, аш үйге қонба, жарлыдан сый алма;

Біліміңмен жауыңды жық, кеңдігіңмен көпті таңырқат, ерлігіңмен еліңе әйгілі бол, ұрпағыңмен мың жаса, ата салтын ардақтай біл.

ХАБАРЛАНДЫРУ

04 ақпан 2026 жылы қайтыс болған Садвакасова Анар Дуйсеновнаның атына мұрагерлік іс ашылды. Осы іске қатысы бар мүдделі тұлғалар нотариус Б.Мұхановаға хабарласуға болады.

Мекен-жайы: Қарағанды облысы, Шет ауданы, Ақсу-Аюлы ауылы, Күлейменов көшесі, 17. үй тел. 8 701 751 16 86.

ХАБАРЛАНДЫРУ

Открыто наследственное дело после смерти Левченко Василия Николаевича, умершего 19 сентября 2025 года. Заинтересованным лицам обращаться к нотариусу Мухановой Б.Ж, по адресу Карагандинская область, Шетский район, с.Аксу-Аюлы, улица Ж.Кулейменова,17, телефон 8 701 751 16 86.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Открыто наследственное дело после смерти Кусаинова Амандыка Ибраевича, умершей 20 декабря 2018 года. Заинтересованные лица могуть обратиться к нотариусу Султановой К.Т, по адресу Карагандинская область, Шетский район, п.Агадырь, пр.Абай дом 31, телефон 8 710 33 62 426, 8 705 759 29 75.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Открыто наследственное дело после смерти Дориченко Николая Алексеевича, умершей 28 января 2024 года. Заинтересованные лица могуть обратиться к нотариусу Султановой К.Т, по адресу Карагандинская область, Шетский район, п.Агадырь, пр.Абай дом 31, телефон 8 710 33 62 426, 8 705 759 29 75.

Қасиетті Рамазан айы мүбәрәк болсын!

ОРАЗАҒА ДАЙЫНДЫҚТЫ НЕДЕН БАСТАЙМЫЗ?

Мұсылман қауымы асыға күтетін қасиетті Рамазан айының басталуына санаулы күндер қалды. Он екі айдың сұлтаны саналатын бұл берекелі кезеңге бар-жоғы оншақты күн қалуы әрбір мұсылманды рухани және моральдық тұрғыдан дайындалуға үндейді. Осыған орай, Рамазан айын лайықты қарсы алу үшін алдын ала жүйелі дайындық жүргізудің маңызы зор.

Рамазан айына арналған жоспар

Рамазан айына дайындықтың маңызды құрамдас бөлігі - жеке жоспар құру. Жинақталған діни білімге сүйене отырып, күн тәртібін нақты белгілеу қажет. Құран оқу уақыты, ауызашар беру, қосымша құлшылық түрлері мен рухани іс-шараларды алдын ала жоспарлау уақытты тиімді пайдалануға мүмкіндік береді.

Сонымен қатар, Рамазан айын жаман әдеттерден арылып, ізгі қасиеттерді қалыптастыру кезеңі ретінде қарастырған жөн. Бұл мақсаттарды жазбаша түрде белгілеу және олардың орындалуын бақылау адамның өзін-өзі дамытуына оң әсер етеді. Ең бастысы, қойылған мақсаттардың нақты әрі айқын болуы. Рамазан айында басталған оң өзгерістерді одан кейін де жалғастыру рухани тұрақтылықты қалыптастыруға септігін тигізеді. Осы орайда, алдағы күнге жоспарды ұйқыға жатар алдында құру тәртібі өзіндік тәртіп пен жауапкершілікті арттырады.

Рамазан айы жөнінде білімді арттыру

Рамазан айына қатысты діни білім алу оразаға байланысты туындайтын көптеген сұрақтарға нақты әрі дұрыс жауап табуға мүмкіндік береді. Атап айтқанда, оразаны бұзатын жағдайлар, ораза ұстауға қатысты жеңілдіктер, сондай-ақ, Рамазан айында орындалуы тиіс діни және рухани амалдар туралы толық мағлұмат алуға болады. Рамазан айы жөніндегі білім деңгейінің артуы құлшылықтарды саналы түрде орындауға және діни міндеттерге жауапкершілікпен қарауға ықпал етеді.

Қаза оразаны өтеу

Ислам дінінде Рамазан айында ұстала алмаған оразаның қазасын өтеу - мұсылманның діни міндеттерінің бірі болып саналады. Белгілі бір себептермен (денсаулық жағдайы, сапар, жүктілік, емізу кезеңі және өзге де шариғатта рұқсат етілген жағдайлар) ораза ұстай алмаған адам кейін сол күндердің қазасын өтеуге міндетті. Құранның Бақара сүресінің 184-аятында «**Егер біреу сырқаттанып немесе сапарда жүріп санаулы күндерін өткізіп, қаза етіп алса, басқа күндерде өтеулеріне болады...» делінген.**

Қаза ораза Рамазан айынан тыс кез келген уақытта, келесі Рамазан айына дейін өтелуі мүмкін. Қазаны өтеу барысында ниет ету міндетті болып табылады. Ниет жүрекпен жасалады, алайда оны тілмен айту да құпталады. Қаза ораза жеке-жеке күндермен немесе мүмкіндікке қарай қатарынан ұсталуы мүмкін, бұл шариғатта ерікті түрде таңдалады.

Егер адам қаза оразасын өтеуге физикалық немесе денсаулық тұрғысынан қабілетсіз болса және бұл жағдай тұрақты сипатқа ие болса, онда ол шариғатқа сай фидия беруге міндеттеледі. Фидия - бір күндік оразаның орнына мұқтаж жанды тамақтандыру немесе оның құнын беру арқылы жүзеге асырылады. Алайда уақытша себеппен ораза ұстай алмаған адамға фидия емес, міндетті түрде қаза ораза өтеу парыз болып табылады.

Қаза оразаны себепсіз кейінге қалдыру құпталмайды. Бұл - діни жауапкершілік пен тәртіптің белгісі. Сондықтан әрбір мұсылман өз мүмкіндігіне қарай қаза оразасын уақытында өтеуге ұмтылуы қажет. Қаза оразаны өтеу адамның рухани тазаруына, сабыр мен жауапкершілігін арттыруға, сондай-ақ, діни парыздарын толық орындауына ықпал етеді.

Арнайы дұғаларды жаттап алу

Сәресіде айтылатын дұға:

Оқылуы: «Нәуәйту ән асумә саумә шәһри Рамаданә минәл фәжри иләл мағриби халисан лилләһи таъалә».

Мағынасы: «Таңертеннен кешке дейін Алланың ризалығы үшін Рамазан айының оразасын ұстауға ниет еттім».

Ауызашарда айтылатын дұға:

Оқылуы: «Аллаһуммә ләкә сумту уә бикә әәмәнту уә ‘аләйкә тәуәккәлту уә ‘ала ризқикә әфтарту. Зәхәбә Зома уәбтәллатил-‘уруқ уә сәбәтал-әжру ин шәә Алла».

Мағынасы: «Алла Тағалам! Сенің ризалығың үшін ораза ұстадым. Сенің берген ризығыңмен аузымды аштым. Саған иман етіп, саған тәуекел жасадым. Шөл кетті, тамырлар суланды, иншалла, сауабы да жазылды».

Отбасы мүшелерін оразаға дайындау

Баланы оразаға дайындаудың маңызы.

Рамазан айы - рухани тәрбие мен отбасылық құндылықтарды нығайтатын ерекше кезең. Осы қасиетті айда баланы оразаға біртіндеп дайындау оның діни санасының қалыптасуына, сабыр мен жауапкершілік секілді адамгершілік қасиеттерінің дамуына ықпал етеді. Исламда балиғат жасына толмаған балаға ораза парыз етілмегенімен, оны ерте жастан оразаның мәні мен маңызын түсінуге баулу - ата-ананың маңызды міндеттерінің бірі.

Баланың жас ерекшелігін ескеру

Баланың денсаулығы мен жас ерекшелігін ескеру - оразаға дайындаудың негізгі қағидасы. Кішкентай балаларға толық күн ораза ұстауды талап ету дұрыс емес. Бұл ретте «жарты күндік ораза», «бірнеше сағат ораза» секілді жеңілдетілген тәсілдерді қолдануға болады. Мұндай әдіс баланы шаршатпай, керісінше, оның қызығушылығын арттырады әрі ораза ұғымын жағымды түрде қабылдауына көмектеседі.

«Уа, иман келтіргендер! Өздеріңді және отбасыларыңды отыны адамдар мен тастар болған оттан (тозақтан)-**құтқарыңдар»** (Тахрим, 6).

Рухани және психологиялық дайындық

Баланың оразаға дайын болуы тек физикалық емес, рухани әрі психологиялық тұрғыдан да маңызды. Хакимнің Ибн Аббастан риуаят еткен хадисінде Пайғамбар (с.ғ.с.): *«Сәбилеріңнің алғашқы сөзін «Лә иләһә иллалламен» ашыңдар әрі өлер кезінде оларға «Лә иләһә иллалланы» айтқызыңдар»*, - деген. Оразаның мәнін қарапайым тілмен түсіндіру, сабыр сақтау, мейірімді болу, жаман әдеттерден аулақ жүру секілді құндылықтарды мысал арқылы жеткізу қажет. Сонымен қатар, балаға оразаның тек тамақ пен судан тыйылу емес, мінез-құлықты түзету мен рухани тазалыққа ұмтылу екенін ұғындыру маңызды.

Құран оқуды үйрету

Баланың оразаға деген көзқарасы көбіне ата-ананың іс-әрекетіне байланысты қалыптасады. Сондықтан отбасында ауыз бекіту, ауызашар мен сәресін бірге өткізу, Құран оқу, дұға жасау секілді ортақ іс-шаралар баланың қызығушылығын арттырады.

Ораза - Құран айы болғандықтан, балаға Құранды үйрету дұрыс. Пайғамбар (с.а.с.) былай деген:- *«Балаларыңды үш түрлі қасиетке баулыңдар: Пайғамбарларыңды сүюге, оның әулетін сүюге және Құран оқуға. Шындығында Құранды көтергендер (жаттағандар) ешқандай көлеңке болмайтын күні (Қиямет күні) Алланың Аршысының көлеңкесінде болады»* (Табарани риуаяты).

Ата-ананың сабырлы әрі жауапты ұстанымы бала үшін ең тиімді тәрбие құралы болып табылады.

Денсаулыққа ерекше көңіл бөлу

Баланың денсаулығы - басты назарда болуы тиіс. Егер бала өзін әлсіз сезінсе немесе денсаулығына кері әсер байқалса, оразаны тоқтатуға рұқсат етіледі. Бұл жағдайда баланы кінәламай, керісінше оның ниетін бағалап, қолдау көрсету маңызды. Ораза баланың денсаулығына зиян келтірмеуі керек екенін үнемі ескерген жөн. Баланы оразаға дайындау - мәжбүрлеу емес, біртіндеп үйрету, түсіндіру және үлгі көрсету арқылы жүзеге асатын тәрбиелік процесс. Рамазан айында берілген рухани тәрбие баланың болашақта діни міндеттерін саналы түрде орындауына негіз болады. Ең бастысы - баланың ниетін қолдап, оразаны қуаныш пен ізгілікке толы амал ретінде қабылдауына жағдай жасау.

Оразаға дайындық - адамның өзін рухани, моральдық және тәртіптік тұрғыдан тәрбиелеуге бағытталған маңызды кезең. Бұл дайындық арқылы мұсылман сабырды үйреніп, нәпсіні тыйып, жүрегін тазартады.

Ораза ұстау - үлкен сауапқа кенелтетін ғибадат, ол адамның иманын күшейтіп, мейірім мен тақуалыққа жетелейді. Сондықтан оразаны саналы түрде қарсы алып, ықыласпен ұстау әрбір мұсылман үшін зор рухани игілік болып табылады.

Алла Тағала Рамазан айына аман - есен жетуімізді нәсіп етсін!

Берік АЛПЫСБАЙҰЛЫ
Шет аудандық «Жанқұтты би» мешітінің имамы.

muftyat.kz

Рамазан 2026 Ораза кестесі

һижри 1447 жыл

АҚСУ-АЮЛЫ

РАМАЗАН АЙЫ	АПТА КҮНДЕРІ	АҚПАН	ТАҢ (Сәресі бітетін уақыты)	КҮННІҢ ШЫҒУЫ	БЕСІН	ЕКІНТІ	АҚШАМ (ауызашар уақыты)	ҚҰПТАН
1	Бейсенбі	19 Ақпан	05:40	07:02	12:24	15:49	17:37	18:59
2	Жұма	20 Ақпан	05:38	07:00	12:24	15:50	17:39	19:01
3	Сенбі	21 Ақпан	05:36	06:58	12:24	15:52	17:41	19:02
4	Жексенбі	22 Ақпан	05:34	06:56	12:24	15:53	17:42	19:04
5	Дүйсенбі	23 Ақпан	05:33	06:54	12:24	15:55	17:44	19:06
6	Сейсенбі	24 Ақпан	05:31	06:52	12:24	15:56	17:45	19:07
7	Сәрсенбі	25 Ақпан	05:29	06:51	12:23	15:58	17:47	19:09
8	Бейсенбі	26 Ақпан	05:27	06:49	12:23	15:59	17:49	19:10
9	Жұма	27 Ақпан	05:25	06:47	12:23	16:00	17:50	19:12
10	Сенбі	28 Ақпан	05:23	06:45	12:23	16:02	17:52	19:13
11	Жексенбі	1 Наурыз	05:22	06:43	12:23	16:03	17:53	19:15
12	Дүйсенбі	2 Наурыз	05:20	06:41	12:22	16:05	17:55	19:16
13	Сейсенбі	3 Наурыз	05:18	06:39	12:22	16:06	17:57	19:18
14	Сәрсенбі	4 Наурыз	05:16	06:37	12:22	16:07	17:58	19:19
15	Бейсенбі	5 Наурыз	05:14	06:35	12:22	16:09	18:00	19:21
16	Жұма	6 Наурыз	05:12	06:33	12:22	16:10	18:01	19:23
17	Сенбі	7 Наурыз	05:10	06:31	12:21	16:11	18:03	19:24
18	Жексенбі	8 Наурыз	05:08	06:29	12:21	16:13	18:04	19:26
19	Дүйсенбі	9 Наурыз	05:05	06:27	12:21	16:14	18:06	19:27
20	Сейсенбі	10 Наурыз	05:03	06:25	12:21	16:15	18:07	19:29
21	Сәрсенбі	11 Наурыз	05:01	06:23	12:20	16:17	18:09	19:30
22	Бейсенбі	12 Наурыз	04:59	06:21	12:20	16:18	18:11	19:32
23	Жұма	13 Наурыз	04:57	06:18	12:20	16:19	18:12	19:34
24	Сенбі	14 Наурыз	04:55	06:16	12:20	16:20	18:14	19:35
25	Жексенбі	15 Наурыз	04:53	06:14	12:19	16:22	18:15	19:37
26	Дүйсенбі	16 Наурыз	04:51	06:12	12:19	16:23	18:17	19:39
27	Сейсенбі	17 Наурыз	04:48	06:10	12:19	16:24	18:18	19:40
28	Сәрсенбі	18 Наурыз	04:46	06:08	12:18	16:25	18:20	19:42
29	Бейсенбі	19 Наурыз	04:44	06:06	12:18	16:27	18:21	19:43

ЕСКЕРТУ:

- **Оразаға ниет:** Алла Тағаланың разылығы үшін таң атқаннан күн батқанға дейін рамазан айының оразасын ұстауға ниет еттім.
- **Ауызашар дұғасы:** Уа, Жаратқан Ием! Сенің разылығың үшін ораза ұстадым, Саған иман келтірдім, Саған тәуекел еттім, Сен берген ризықпен ауыз аштым. Уа, кешірімді Алла! Менің бұрынғы және кейінгі күнәларымды кешір!
- Сақтық үшін сәресін **10 минут** ерте жабу.
- Пітір садақасы жан басына **735** теңге.
- Пітір садақа және садақаны KaspiBank, HalykBank, ForteBank, Банк ЦентрКредит, Alatau City Bank, Bereke Bank мобильді қосымшалары және Қазпошта арқылы аударуға болады.
- **Қадір түні** – наурыз айының 16-нан 17-не қараған түн.
- **Ораза айт** – 20 наурыз.

Рамазан кестесін **MuftyatBot** телеграм чат-боттан жүктеп алыңыз

Call орталық 24/7 +7(707)233 30 30

Жұртшылық назарына!

ҚҰРМЕТТІ ШЕТ АУДАНЫНЫҢ ТҰРҒЫНДАРЫ!

2026 жылғы наурыз айынан бастап тұрғын үйлерді бөлу тек инвентаризациядан өткен азаматтар арасында ғана жүзеге асырылатынын хабарлаймыз.

Осыған байланысты инвентаризациядан өтпеген тұрғын үй кезегінде тұрған азаматтарды қысқа мерзім ішінде аталған рәсімнен өтуге шақырамыз. Инвентаризациядан өтпеген азаматтар тұрғын үй бөлу процесіне қатыстырылмайды.

Қосымша ақпарат алу үшін Шет ауданы әкімдігінің тұрғын үй инспекциясы бөліміне хабарласуыңызға болады.

«Шет ауданының тұрғын үй инспекция бөлімі» ММ-сі.

ҮЙ САТЫЛАДЫ

Ақсу-Аюлы ауылы, Ж.Күлейменов көшесі, №7 үй сатылады.

6 бөлмелі, жылу жүйесі сырттан, су құрбысы тартылған, Ванна, туалет (сан.узел) жұмыс істеп тұр, септик бар.

Айналасы қоршалған, ауласында - моншa, гараж, көмір қора, мал қорасын қайтадан салуға ағаштары бар. 20 шаршы-метр Сауда - Дүкені бар (құжаттары бөлек) кәсіпкерлікпен айналысуға мүмкіндік бар.

Байланыс тел: 8 701 382 71 55, 8 778 945 02 27 хабарласуға болады.

Shet shuǵylasy

Шет аудандық қоғамдық-саяси газеті
Директор-редактор
Мейрам Дәулетбекұлы СӘДУАҚАСОВ

Редакция мекен-жайы: Ақсу-Аюлы, Шортанбай жырау даңғылы, 73 үй. **Газет** аптасына 1 рет, бейсенбі күндері шығады. Таралымы 1355 дана. **Газеттің** басылу сапасына “Арко” баспаханасы жауап береді. Жарияланған мақала авторларының пікірлері редакция көзқарасын білдірмейді.
Газет редакцияда терілiп, беттелді. **тел/факс:** 2-11-42, 50-9-03, 50-9-72.
Эл. пошта: Shshugla@mail.ru Қарағанды қаласындағы “АРКО” баспаханасында басылды. (Қ.Сәтбаев көшесі, 15) Тел: 8 7212 411780.

Жосалбай Салтанат Тұяқбайқызы, жауапты хатшы тел. 8 702 484 30 86
Айтолқын Төлепбергенова бас бухгалтер тел. 8 777 574 89 31.
Нұрғалиев Мейрамбек 8 7079916398 баспа маманы

Газет Қазақстан Республикасының Мәдениет, ақпарат Министрлігінде 2019 жылдың қаңтар айының 4 күні қайта тіркеуден өтіп, тіркеу туралы №17435-Г куәлігі берілген.